

§ 193

Yleisten töiden lautakunnan lausunto valtuutettu Matti Enrothin ja 16 muun valtuustoaloitteesta katupölyn vähentämisestä edistämällä siirtymistä nastarenkaista kitkarenkaisiin

HEL 2017-003183 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto vähentää katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja tilaamalla sen torjuntaa oikea-aikaisten hoitotoimenpiteiden avulla.

Katupölyn määrä on vähentynyt sääolojen mukaisen mahdollisimman aikaisen katujen keväisen siivouksen ja vesipesun ansiosta. Katupölyn pitoisuudet eivät ole ylittyneet valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadulle määritettyjä raja-arvoja sitten vuoden 2006.

Katupölyä torjumisen keskeiset toimenpiteet ovat:

- ostettavan hiekoitussepin pesulla ja liukkaudentorjuntaan käytettävän kivimurskeen ominaisuuksien avulla
- hiukkasten määrän vähentäminen katupinnoilta imulakaisukonein tehtävillä puhdistuksilla
- runsaan katupölyn episodijaksolla katupintojen pölynsidontaa kalsiumkloridiliuoksella
- hiekoitussepin käyttöä vähentämällä mm. levittimien säätöjä optimoimalla ja täsmähiekoituksin
- rakennustyömaiden lupaehdoissa vaaditulla katualueen pesulla
- keväisin koko katuverkolla tehtävällä hiekoitussepin poistamisella ja katupintojen pesulla

Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan. Tulokset ovat vahvistaneet tehokkaiden pesumenetelmien vähentävän pölypitoisuuksia sekä osoittaneet pölynsidonnan useimmiten estävän katupölyn raja-arvojen ylittymisen kaikkein pölyisimpinä päivinä. Pölynsidonnessa hiukkaset sidotaan kadun pintaan laimealla suolaliuoksella. Täsmähiekoituksessa hiekoitetaan ainoastaan suojatiet, risteysalueet ja mäkipaikat. Hiekoituksella tehtävässä liukkaudentorjunnassa käytetään pestyä hiekoitussepiä, mikä osaltaan vähentää pölyämistä.

Edellä mainittuja katupölyn torjuntatoimenpiteitä jatketaan tulevaisuudessa, mutta näiden menetelmien tehoa ei juurikaan enää pystytä kas-

vattamaan. Muodostuneen katupölyn torjunnassa kaikki keinot ovat käytössä.

Suurmetsäntiellä tehdyissä tutkimuksissa osoittautui, että lähes puolet katupölystä aiheutuu nastan raapaisusta, iskusta ja hierrosta, kun taas hiekotussepelin osuus syntyneestä katupölystä on noin neljännes. Kuu-sisaarentiellä tehtyjen tutkimusten perusteella arvoitiin nastojen irrottavan hiukkaspölyä asfalttipäällysteestä yli 300 kg kilometrin matkalla.

Jatkossa on syytä tehostaa toimenpiteitä hengitysilman laadun parantamiseksi vaikuttamalla katupölyn syntymiseen. Tehokkain ja käytännössä ainoa keino estää hengitettävien hiukkasten (PM10) muodostumista on kasvattaa kitkarenkaiden osuutta talvirenkaista. Kitkarenkaiden käyttöä edistämällä pystytään vähentämään katupölyn muodostumista ja alentamaan hengitysilman hiukkaspitoisuuksia. Tieliikennelain kokonaisuudistuksessa annetaan mahdollisuus kieltää nastarenkailla varustettujen moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö esimerkiksi yksittäisillä kaduilla, jossa on tarve rajoittaa katupölyn syntymistä.

Rakennusvirastossa ollaan talvirengastutkimuksiin nojautuen valmistelussa katupölyn merkittävään vähentämiseen tähtäävää esitystä kitkarenkaiden käytön edistämisestä ja ehdotus tuodaan päätöksentekoon syksyllä 2017. Ehdotus kitkarenkaiden käytön edistämisestä tulee sisältämään kolmelle kaudelle asetetut tavoitteet kitkarengasosuuden kasvattamiseksi sekä toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Pörrö Sahlberg: Lisätään kappaleen 9 alkuun:

Tieliikennelain kokonaisuudistuksessa annetaan mahdollisuus kieltää nastarenkailla varustettujen moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö esimerkiksi yksittäisillä kaduilla, jossa on tarve rajoittaa katupölyn syntymistä.

Yleisten töiden lautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sahlbergin ehdottaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tarja Myller, ylläpitöinsinööri, puhelin: 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 19
- 2 Allekirjoitettu Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Rakennusvirasto vähentää katupölystä aiheutuvia terveyshaittoja tilaamalla sen torjuntaa oikea-aikaisten hoitotoimenpiteiden avulla.

Katupölyn määrä on vähentynyt sääolojen mukaisen mahdollisimman aikaisen katujen keväisen siivouksen ja vesipesun ansiosta. Katupölyn pitoisuudet eivät ole ylittyneet valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadulle määritettyjä raja-arvoja sitten vuoden 2006.

Katupölyä torjumisen keskeiset toimenpiteet ovat:

- ostettavan hiekoitussepin pesulla ja liukkaudentorjuntaan käytettävän kivimurskeen ominaisuuksien avulla
- hiukkasten määrän vähentäminen katupinnoilta imulakaisukonein tehtävillä puhdistuksilla
- runsaan katupölyn episodijaksolla katupintojen pölynsidontaa kalsiumkloridiliuoksella
- hiekoitussepin käyttöä vähentämällä mm. levittimien säätöjä optimoimalla ja täsmähiekoituksin
- rakennustyömaiden lupaehdoissa vaaditulla katualueen pesulla
- keväisin koko katuverkolla tehtävällä hiekoitussepin poistamisella ja katupintojen pesulla

Katupölyyn liittyvää tutkimustyötä on tehty yli kymmenen vuoden ajan. Tulokset ovat vahvistaneet tehokkaiden pesumenetelmien vähentävän pölypitoisuuksia sekä osoittaneet pölynsidonnan useimmiten estävän katupölyn raja-arvojen ylittymisen kaikkein pölyisimpinä päivinä. Pölynsidonnessa hiukkaset sidotaan kadun pintaan laimealla suolaliuoksella. Täsmähiekoituksessa hiekoitetaan ainoastaan suojatiet, risteysalueet ja mäkipaikat. Hiekoituksella tehtävässä liukkaudentorjunnassa käytetään pestyä hiekoitussepeä, mikä osaltaan vähentää pölyämistä.

Edellä mainittuja katupölyn torjuntatoimenpiteitä jatketaan tulevaisuudessa, mutta näiden menetelmien tehoa ei juurikaan enää pystytä kasvattamaan. Muodostuneen katupölyn torjunnassa kaikki keinot ovat käytössä.

Suurmetsäntiellä tehdyissä tutkimuksissa osoittautui, että lähes puolet katupölystä aiheutuu nastan raapaisusta, iskusta ja hierrosta, kun taas hiekotussepelin osuus syntyneestä katupölystä on noin neljännes. Kuu-
sisaarentiellä tehtyjen tutkimusten perusteella arvoitiin nastojen irrotta-
van hiukkaspölyä asfalttipäällysteestä yli 300 kg kilometrin matkalla.

Jatkossa on syytä tehostaa toimenpiteitä hengitysilman laadun paran-
tamiseksi vaikuttamalla katupölyn syntymiseen. Tehokkain ja käytän-
nössä ainoa keino estää hengitettävien hiukkasten (PM10) muodostu-
mista on kasvattaa kitkarenkaiden osuutta talvirenkaista. Kitkarenkai-
den käyttöä edistämällä pystytään vähentämään katupölyn muodostu-
mista ja alentamaan hengitysilman hiukkaspitoisuuksia.

Rakennusvirastossa ollaan talvirengastutkimuksiin nojautuen valmiste-
lemassa katupölyn merkittävään vähentämiseen tähtäävää esitystä kit-
karenkaiden käytön edistämisestä ja ehdotus tuodaan päätöksente-
koon syksyllä 2017. Ehdotus kitkarenkaiden käytön edistämisestä tulee
sisältämään kolmelle kaudelle asetetut tavoitteet kitkarengasosuuden
kasvattamiseksi sekä toimintaohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt yleisten töiden lautakunnalta lausuntoa
31.5.2017 mennessä valtuutettu Matti Enrothin ja 16 muun valtuustoa-
loitteesta katupölyn vähentämisestä edistämällä siirtymistä nastaren-
kaista kitkarenkaisiin.

Esittelijä

osastopäällikkö
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Tarja Myller, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 19
- 2 Allekirjoitettu Enroth Matti ym. valtuustoaloite kvsto 15.3.2017 asia 19

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano